

Ks. Jan Dyduch

POSŁUGA LEKTORA I AKOLITY W ŚWIELE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW KOŚCIELNYCH

Zakończony w dniu 8 grudnia 1985 roku II Nadzwyczajny Synod Biskupów, wzywa do lepszego i gruntowniejszego zaznajomienia się z Soborem Watykańskim II, do głębszego i intensywniejszego studiowania jego dokumentów¹. W myśl tych wskazań pragniemy w niniejszym artykule zaznaczyć czytelnika z jednym z przejawów soborowej odnowy liturgicznej, jakim była reforma święceń niższych

Jej rezultatem było ustanowienie posługi lektoratu i akolitu. Posoborowe prawodawstwo powszechnie opublikowało normy określające udzielanie posług i przedstawiające zadania z nimi związane. Normy te zostały uzupełnione przepisami liturgicznymi. Prawodawca powszechny upoważnił Konferencje Biskupie do wydania szczegółowych przepisów dotyczących lektoratu i akolitu. Przepisy Konferencji Episkopatu Polski zostaną także poniżej omówione.

1. REFORMA ŚWIĘCEŃ NIŻSZYCH PRZEJAWEM SOBOROWEJ ODNOWY LITURGICZNEJ

Konstytucja soborowa o liturgii świętej nakazuje krytycznie opracować obrzęd święceń². Warto przypomnieć, że do czasu soborowej reformy święceń w Kościele łacińskim istniały cztery święcenia niższe: ostiariat, lektorat, egzorcystat i akolitat oraz następujące święcenia wyższe: subdiakoniat, diakonat, prezbiterat i episkopat.

W takiej formie święcenia ukształtowały się już w trzecim wieku i pozostały niezmienione do czasu Soboru Watykańskiego II. Zmianie ulegało jedynie stanowisko Kościoła odnośnie do subdiakonatu, który przez szereg wieków był uważany za święcenia niższe³.

Do święceń niższych dodano później obrzęd postrzyżyn, nazwany tonsurą, który spotykamy na zachodzie z końcem V wieku. Tonsura początkowo oznaczała jedynie akt oddania się na wyłączną służbę Boga, później również jej przyjęcie uznano za wstąpienie do stanu duchownego⁴.

Święcenia niższe i subdiakoniat ukształtowane w ciągu trzech pierwszych wieków, w okresie posoborowym uległy gruntownej zmianie i dostosowaniu do aktualnych potrzeb Kościoła. Zmiana ta wyraźnie wskazała na fakt, że święcenia niższe i subdiakoniat były pochodzenia

¹ *Postanienie Ojców II Nadzwyczajnego Synodu Biskupów do Ludu Bożego*, „Tygodnik Powszechny”, 40 (1986) nr 1, str. 1.

² Konstytucja soborowa *Sacrosanctum Concilium*, n. 76.

³ Por. P. Hemperek, *Reforma święceń niższych i subdiakonatu*, „Prawo Kanoniczne”, 16 (1973) nr 3—4, str. 212.

⁴ Tamże, str. 213.

kościelnego. Toteż najwyższa władza w Kościele była kompetentna dokonać tak daleko idącej reformy.

Inaczej sprawa przedstawiała się ze święceniemi diakonatu, prezbiteratu i episkopatu, które są pochodzenia Bożego. Stąd ich odnowa dotyczyła jedynie ceremonii i tekstów liturgicznych. Została ona zatwierdzona konstytucją apostolską papieża Pawła VI *Pontificalis Romanis recognitio* z dnia 18 czerwca 1968 r.⁵

Reformy tonsury, święceń niższych i subdiakonatu dokonano poprzez motu proprio papieża Pawła VI *Ministeria quaedam* z 15 sierpnia 1972 roku⁶ i motu proprio wydanego w tym samym dniu *Ad pascendum*⁷. Zmiany wprowadzone przez dokumenty papieskie dotyczą liczby i nazwy święceń niższych, funkcji z nich wypływających, osób, którym mogą być powierzane oraz obrzędów, przez które są udzielane.

Dokumenty uzasadniają dokonane zmiany w ten sposób, że zachodzi potrzeba, aby święcenia niższe dostosować do obecnych potrzeb Kościoła, pominąć to, co się zdezaktualizowało, a wprowadzić co konieczne, zgodnie z obiektywnym stanem rzeczy i współczesną mentalnością. Na potrzebę tych zmian wskazywali pasterze Kościoła z różnych jego stron w okresie przygotowań Soboru Watykańskiego II. Dostrzeżono także potrzebę wprowadzenia oprócz posług wspólnych dla całego Kościoła, pewnych funkcji specjalnych dla poszczególnych jego części, uznanych tam przez Konferencje Episkopatów za pożyteczne⁸.

Reforma objęła przede wszystkim liczbę i nazwę święceń niższych. W miejsce dotychczasowych czterech święceń niższych i subdiakonatu wprowadzono dwie posługi: lektorat i akolitat, których udzielenie nie będzie się nazywać „święceniem” (*ordinatio*), lecz „ustanowieniem” (*institutio*): „Jest rzeczą wskazaną, by zgodnie z obiektywnym stanem rzeczy i współczesną mentalnością, wspomnianych posług nie nazywać więcej święceniemi niższymi. Udzielenie zaś tych posług nie należy nazywać święceniem, lecz ustanowieniem. Natomiast za duchownych należy uznać tylko tych, którzy otrzymali diakonat. W ten sposób lepiej uwidoczni się różnica między duchownymi i świeckimi; między tym, co właściwe jest duchownym i im zarezerwowane, a tym, co może być zlecone również świeckim. Wreszcie jaśniej ukaże się wzajemne powiązanie, wyrażające się w tym, że kapłaństwo wspólne wiernych i kapłaństwo posługi, czyli hierarchiczne, choć różnią się istotą, a nie stopniem tylko, są sobie jednak wzajemnie przyporządkowane; jedno i drugie bowiem we właściwy sobie sposób uczestniczy w jednym kapłaństwie Chrystusa”⁹.

⁵ AAS 60 (1968) 369—373.

⁶ AAS 64 (1972) 529—534.

⁷ AAS 64 (1972) 534—540.

⁸ Motu proprio *Ministeria quaedam*, Wstęp: AAS 64 (1972) 530—531.

⁹ Tamże, Wstęp, str. 531.

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku potwierdza postanowienia zawarte w motu proprio *Ministeria quaedam* i *Ad pascendum*, nie wspomina bowiem o święceniach niższych i subdiakonacie, zaś posługę lektoratu i akolitu nakazuje przyjąć przed dopuszczeniem do święceń diakonatu: „Zanim ktoś zostanie dopuszczony do diakonatu, czy to stałego czy przejściowego, powinien przyjąć i przez odpowiedni czas wykonywać posługi lektora i akolity” (kan. 1035, § 1).

Konferencja Episkopatu Polski w swojej instrukcji z dnia 23 stycznia 1973 r. postanowiła nie wprowadzać żadnych dodatkowych posług, zachowując jedynie posługę lektoratu i akolitu jako stopnie na drodze do kapłaństwa udzielane w trakcie formacji w seminariach duchownych: „Studia teologiczne są również okresem, w którym kandydat stopniowo dochodzi do święceń kapłańskich poprzez posługę lektora i akolity, kandydaturę do diakonatu i kapłaństwa, a wreszcie przez udzielenie mu święceń diakonatu”¹⁰.

Stanowisko powyższe pozostawia Konferencja Episkopatu Polski niezmienione, dokonując 4 maja 1982 r. modyfikacji przytoczonej instrukcji¹¹.

2. POWIERZANIE POSŁUG

Motu proprio *Ministeria quaedam* nakazuje, aby wszyscy kandydaci do diakonatu i kapłaństwa przyjęli posługi lektora i akolity i przez pewien czas je wykonywali. Mają oni w ten sposób przygotować się do przyszłych funkcji wypływających ze święceń diakonatu i prezbiteratu. Dokument uważa udzielenie kandydatom do sakramentu kapłaństwa posług za bardzo ważny obowiązek, bowiem dyspensowanie od niego rezerwuje Stolicy Apostolskiej¹². Posługi są ważnymi i decydującymi momentami w całokształcie formacji przygotowującej do kapłaństwa¹³.

Dokument papieski wprowadza znamienne nowość, zezwalając na udzielenie posług lektoratu i akolitu wiernym świeckim, którzy nie zamierzają przyjąć diakonatu i prezbiteratu: „Posługi te mogą być powierzone wiernym świeckim, a więc nie są już więcej zarezerwowane kandydatom do sakramentu kapłaństwa”¹⁴.

O możliwości udzielenia wiernym świeckim posług lektora i akolity mówi Kodeks Prawa Kanonicznego, rezerwując je jednak tylko mężczyznom: „Mężczyźni świeccy, posiadający wiek i przymioty usta-

¹⁰ Instrukcja w sprawie posług udzielanych w seminariach duchownych, n. 4 (maszynopis).

¹¹ *Zmodyfikowana instrukcja w sprawie posług oraz święceń udzielanych w seminariach duchownych*, n. 4, „Notificationes” 120 (1982) 212.

¹² AAS 64 (1972) 533.

¹³ Por. P. Monni, *L'ufficio di santificare della Chiesa*, W: *Comento al Codice di Diritto Canonico*, (pod red. P. Pinto), Rzym 1985, s. 608.

¹⁴ Motu proprio *Ministeria quaedam*, n. III: AAS 64 (1972) 531.

lone zarządzeniem Konferencji Episkopatu, mogą być na stałe przyjęci przepisaniem obrzędem liturgicznym, do posługi lektora i akolity, udzielenie jednak tych posług nie daje im prawa do utrzymania czy wynagrodzenia ze strony Kościoła” (kan. 230 § 1).

Konferencja Episkopatu Polski dotychczas nie wydała żadnych postanowień na temat udzielania na stałe wiernym świeckim posług lektoratu i akolitu. Stąd należy sądzić, że jej zdaniem nie zachodzi w Polsce potrzeba powierzania posług lektora i akolity, a funkcjom przez nich spełnianym, które omówimy poniżej, można u nas zadośćuczynić w inny sposób. Warto dodać, że praktykowane w naszym kraju czytanie Pisma św. w czasie Mszy św. i innych nabożeństw przez świeckich, zwanych lektorami, jest w pełni zgodne z przepisami prawa. Ważne jest ich przygotowanie na odpowiednich kursach, a następnie dopuszczenie do spełniania funkcji lektora w odpowiednim obrzędzie, który jednak nie jest udzieleniem posługi lektoratu. Toteż młodzieńcy, którzy zazwyczaj w okresie szkoły średniej zostali dopuszczeni do czytania Pisma św. przez wspomniany obrzęd, w wypadku wstąpienia później do seminarium duchownego, są zobowiązani przyjąć posługę lektoratu.

Cytowany wyżej kanon 230 § 1 postanawia, że tylko mężczyznom można udzielić na stałe posług lektora i akolity, inne wymagania ustala Konferencja Biskupia. Jak wyżej wspominaliśmy Konferencja Episkopatu Polski nie zajęła stanowiska na omawiany temat.

Dokument papieski określa następują warunki dla tych, którzy zamierzają przyjąć lektorat i akolitat jako stopnie przygotowujące ich do sakramentu kapłaństwa: „a. Mają przedstawić ordynariuszowi (tj. biskupowi), a w kteryckich instytucjach doskonałości wyższemu przełożonemu) dobrowolnie sporządzoną i własnoręcznie podpisaną prośbę, do ordynariusza należy decyzyja w tej sprawie; b. Muszą mieć odpowiedni wiek i szczególne przymioty określone przez Konferencję Biskupią; c. Wymagana jest szczerza wola wiernego służenia Bogu i ludowi chrześcijańskiemu”¹⁵. Kandydat pragnący otrzymać posługi prosi o nie ordynariusza, który nie tylko decyduje o dopuszczeniu zainteresowanego do ich przyjęcia, ale jest także ich szafarzem.

Konferencja Episkopatu Polski postanawia, aby kandydat do posługi lektoratu ukończył dwuletnie studia filozoficzne i rozpoczął studia teologiczne, bowiem udzielenie lektoratu winno nastąpić na trzecim roku studiów (I teologii) w okresie Wielkiego Postu. Mają je poprzedzić 3-dniowe rekolekcje, zaś udzielenie akolitu ma nastąpić na końcu czwartego roku studiów (II teologii), także po odprawieniu 3-dniowych rekolekcji¹⁶.

¹⁵ Tamże, n. VIII, s. 533.

¹⁶ Instrukcja w sprawie posług oraz święceń udzielanych w seminarjach duchownych, np. 10, n. 13.

Między udzieleniem posługi lektoratu a akolitu należą zachować odpowiedni okres czasu — ustalony przez Stolicę Apostolską lub Konferencje Biskupie — celem wykonywania przyjętych posług¹⁷.

Stolica Apostolska nie wydała dotychczas przepisów regulujących odstępy czasowe między lektoratem a akolitem. Konferencje Episkopatu Polski określiła je pośrednio, zarządzając udzielenie lektoratu na trzecim roku studiów, w okresie Wielkiego Postu, a akolitu przy końcu czwartego roku studiów.

Posług udziela się poprzez obrzęd liturgiczny, przygotowany przez Konferencje Biskupie, a zatwierdzony przez Stolicę Apostolską. Posług można udzielać w czasie Mszy św. lub podczas nabożeństwa Słowa Bożego¹⁸.

Motu proprio *Ministeria quaedam* niezbyt jasno określa szafarza posług: „Posług tych udziela ordynariusz (a więc biskup, a w kleryckich instytutach doskonałości wyższy przełożony) z zastosowaniem obrzędu liturgicznego przewidzianego przy ustanawianiu lektora i akolity”¹⁹. Trudno ustalić, jak należy w tym wypadku rozumieć ordynariusza. Czy chodzi o tych duchownych, których prawo określa ordynariuszami (dawniej w kanonie 198 KPK z 1917 r. a obecnie w kanonie 134), czy tylko o ordynariuszów posiadających sakrę biskupią, czy również biskupów nie będących ordynariuszami, a w zakonach kleryckich wyjętych — wyższych przełożonych?

Na postawione pytanie nie dają odpowiedzi „Uwagi wstępne do obrzędu ustanawiania lektorów i akolitów” stwierdzające, że dokonuje tego biskup lub wyższy przełożony kleryckiego instytutu zakonnego²⁰. Podobnie sprawę rozwiązują „Uwagi wstępne do udzielenia lektoratu i akolitu” zawarte w *Ceremoniale Episcoporum*²¹.

Wydaje się, że szafarzami posług są w pierwszej kolejności biskupi diecezjalni lub inni duchowni z nimi prawnie zrównani, (np. prefekci apostołscy) oraz wyżsi przełożeni w kleryckich instytutach życia konsekrowanego. Posług mogą także udzielać inni biskupi i pozostali ordynariusze, ale w porozumieniu z rządcami diecezji. Na pewno do ważnego udzielenia posług nie jest konieczna sakra biskupia.

W związku z dotychczasowymi rozważaniami powstaje jeszcze następujące pytanie: Czy osoby wyżej wymienione jako uprawnione do powierzania posług lektora i akolity mogą ich udzielać wszystkim, którzy o to proszą i posiadają wymagania określone przepisami prawnymi, czy też tylko tym, którzy znajdują się w zasięgu ich jurysdykcji?

¹⁷ Motu proprio *Ministeria quaedam*, n. X, s. 533.

¹⁸ AAS 64 (1972) 533.

¹⁹ Por. tamże, n. IX, s. 533 oraz *De institutione lectorum et acolythorum, Caeremoniale episcoporum*, Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1984, n. 792, s. 184.

²⁰ Por. *Posoborowe prawodawstwo kościelne*, t. V, z. 2, n. 9398, n. 9404.

²¹ „Posługi mogą być udzielane przez biskupa lub w kleryckich instytutach doskonałości przez wyższego przełożonego, podczas Mszy św. lub w czasie nabożeństwa słowa Bożego”, n. 792, s. 184.

Odpowiedzi na to pytanie nie znajdujemy w motu proprio *Ministeria quaedam*. Pewne wskazania na ten temat znajdują się w motu proprio *Ad pascendum*, które postanawia, że obrzędu dopuszczenia do grona kandydatów do diakonatu i prezbiteratu oraz powierzania posług ma dokonać ordynariusz ubiegającego się o nie (peragi debent ab ordinario adspirantis)²². Dla rozwiązania tego zagadnienia można by jeszcze przytoczyć nową normę kodeksową określającą biskupa własnego do święceń diakonatu: „Gdy idzie o święcenia diakonatu tych, którzy pragną być włączeni do kleru diecezjalnego, biskupem własnym jest biskup diecezji, której kandydat ma stałe zamieszkanie, albo diecezji, której postanowił się poświęcić” (kan. 1016).

Toteż biskup może udzielać posług tym, którzy mieszkają na terenie diecezji, którą kieruje lub tym, którzy pragną się poświęcić pracy duszpasterskiej w jego diecezji. Jeśli chodzi o wyższych przełożonych kleryckich instytutów życia konsekrowanego, to mogą oni udzielać posług swoim podwładnym. W wypadku udzielenia posług mężczyznom świeckim, nie będącym kandydatami do kapłaństwa, kompetentny byłby ten biskup, do którego się zgłoszą. Z tym, że na ten temat powinna wydać postanowienie poszczególna Konferencja Episkopatu.

3. ZADANIA LEKTORA I AKOLITY

Treścią posługi lektora jest czytanie słowa Bożego w zgromadzeniu liturgicznym. Stąd świadomy swego zadania winien dołożyć wszelkich starań i podjąć odpowiednie kroki, aby poznać, rozważać i umiłować Pismo św. Winien on także innych zachęcać do poznania i umiłowania Pisma świętego, zwłaszcza przez świadectwo swojego życia, stając się przez właściwe jego odczytanie coraz doskonalszym wyznawcą Chrystusa.

Do szczegółowych zadań lektora należy:

- a. Czytanie Pisma św. w czasie czynności liturgicznych (oprócz Ewangelii);
- b. Wykonywanie psalmu responsoryjnego, jeśli nie ma psalterzysty;
- c. Wygłaszanie intencji modlitwy powszechnej, gdy nie ma diakona lub kantora;
- d. Kierowanie śpiewem oraz czynnym uczestnictwem wiernych podczas funkcji liturgicznych;
- e. Przygotowanie wiernych do godnego przyjęcia sakramentów;
- f. Przygotowanie innych do czytania Pisma świętego w czasie czynności liturgicznych²³.

Lektor zatem spełnia ważne funkcje w zgromadzeniu liturgicznym

²² AAS 64 (1972), 538.

²³ Motu proprio *Ministeria quaedam*, n. V, s. 532.

związane z przekazywaniem wiernym słowa Bożego. Zadania jego sięgają także poza zgromadzenie liturgiczne, bowiem współodpowiedzialny jest za przygotowanie wiernych do należytego przyjęcia sakramentów, jak również za przygotowanie czytania Pisma świętego. Ma to znaczenie praktyczne, gdyż jakoś wykonania czytań liturgicznych w naszych kościołach pozostawia nieraz wiele do życzenia. Zgodnie z duchem liturgii wierni zgromadzeni w czasie czynności liturgicznych mają stanowić wspólnotę uporządkowaną. Współodpowiedzialnym za jej uporządkowanie jest lektor, który ma kierować uczestnictwem wiernych we wspólnocie liturgicznej.

Zadaniem akolity jest pełnienie służby ołtarza oraz wspomaganie diakona i kapłana w wypełnianiu czynności liturgicznych, zwłaszcza podczas odprawiania Mszy św. Ma on także przygotować innych wiernych do spełniania funkcji pomocniczych w czynnościach liturgicznych, służących do mszału, krzyża, świec, spełniających funkcje turyferarza itd. Akolita zobowiązany jest zapoznać się dokładnie z tym wszystkim, co jest związane z publicznym kultem Bożym, wnikać w jego duchowe znaczenie i wewnętrzny sens.

Chcąc swoje zadanie wypełnić wiernie, akolita winien pobożnie uczestniczyć w Najświętszej Eucharystii, często przystępować do Komunii św. i wiele czasu poświęcić na adorację Najświętszego Sakramentu. Przebywając często w kościele ma być zbudowaniem i przykładem dla wiernych poprzez swoją postawę pełną powagi i szacunku²⁴.

Funkcja akolity jest bardzo głęboko związana ze sprawowaniem Eucharystii. Akolita zostaje dopuszczony do czynności pomocniczych bezpośrednio związanych ze sprawowaniem Mszy św., która jest największą świętością Kościoła. Stąd też prawodawca wymaga od niego dojrzałej pobożności eucharystycznej, przejawiającej się zarówno we własnych praktykach jak i w poczuciu odpowiedzialności za innych wiernych, zwłaszcza tych, którzy w zastępstwie akolity służą do Mszy św.

Wymagania od akolity należytej postawy wobec Eucharystii wpływają następnie stąd, że zostaje on dopuszczony do szafowania Komunią św. w charakterze nadzwyczajnego szafarza. Motu proprio *Ministeria quaedam* zezwala akolicie, aby jako nadzwyczajny szafarz Komunii św. udzielał jej w następujących wypadkach:

- a. Gdy szafarz zwyczajny jest nieobecny;
- b. Jeśli szafarz zwyczajny jest wprawdzie obecny, ale nie może rozdáwać Komunii św. z powodu choroby, podeszłego wieku lub wypełniania innej posługi duszpasterskiej;
- c. Jeśli liczba wiernych przystępujących do Komunii św. jest tak wielka, że Msza św. zbyt długo się przeciągnęła²⁵.

²⁴ Por. tamże, n. VI, s. 532—533.

²⁵ Por. tamże, n. VI, s. 532.

Jeśli zatem zaistnieje jedna z wyżej wymienionych okoliczności, prawodawca powszechny upoważnia akolitę do rozdawania Komunii św. Praktycznie rzecz biorąc rozdawanie Komunii św. przez akolitę trzeba uzgodnić z odpowiedzialnym za czynności liturgiczne duszpasterzem.

W wymienionych wyżej okolicznościach zezwala się akolicie na dokonanie wystawienia i schowania Najświętszego Sakramentu dla adoracji przez wiernych. Nie mogą jednak przy tej okazji udzielać błogosławieństwa²⁶.

Kodeks Prawa Kanonicznego w przepisach dotyczących Eucharystii potwierdza uprawnienie akolity zarówno do rozdawania Komunii św. w charakterze nadzwyczajnego szafarza (kan. 910 § 2), jak i do wystawienia Najświętszego Sakramentu (kan. 943).

Konferencja Episkopatu Polski w instrukcji z dnia 23 stycznia 1973 roku postanowiła: „Z uwagi na charakter naszego duszpasterstwa, biskupi polscy nie zezwalają akolitom na wykonywanie powyższych uprawnień dotyczących Eucharystii”²⁷. Chodziło o udzielanie przez akolitów Komunii św. i wystawianie Najświętszego Sakramentu do adoracji.

Postanowienie powyższe zostało anulowane przez Konferencję Episkopatu Polski w zmodyfikowanej instrukcji z dnia 4 maja 1982 r. w sposób następujący: „Z uwagi na rosnące potrzeby duchowe wiernych biskupi uchylają klauzulę wprowadzoną przez 134 Konferencję Plenarną i pozwalają akolitom na wykonywanie uprawnień przysługujących im w dziedzinie Eucharystii w określonych niżej przypadkach”²⁸.

Instrukcja dokładnie wymienia okoliczności, kiedy akolicie wolno korzystać z uprawnień dotyczących Eucharystii. Warto je przytoczyć: 17. Akolita może udzielać Komunii świętej:

a) w czasie Mszy świętej:

— gdy z powodu wielkiej liczby komunikujących rozdzielanie Komunii św. przez celebransa przedłużyłoby znacznie Mszę świętą, chyba że może temu zapobiec pomoc innego kapłana lub diakona;

— gdy rozdzielanie Komunii św. sprawia celebransowi trudność z powodu wieku lub choroby i nie ma innego kapłana lub diakona, który by go wyręczył.

b) Poza Mszą św. może udzielić Komunii św. wiernym, a także zanieść ją chorym i starszym, odpowiednio przygotowanym, pozostającym w domu, w szpitalu lub innym podobnym zakładzie, gdy kapłanom, na których spoczywa ten obowiązek, trudno go spełnić z powodu

²⁶ Por. tamże, n. VI, s. 532.

²⁷ Instrukcja w sprawie posług oraz święceń udzielanych w seminariach duchownych, nr 15.

²⁸ Zmodyfikowana instrukcja w sprawie posług oraz święceń udzielanych w seminariach duchownych, n. 16, s. 213.

innych zajęć duszpasterskich lub choroby albo wieku podeszłego, a nie mogą być w tym wyręczeni przez diakonów.

18. Akolita może dokonać wystawienia Najświętszego Sakramentu do publicznej adoracji, a następnie repozycji, bez prawa udzielenia błogosławieństwa:

— gdy nie ma kapłana i diakona,

— gdy obecnemu na miejscu kapłanowi byłoby trudno spełnić posługę z racji choroby, podeszłego wieku lub innej funkcji duszpasterskiej.

19. Właściwy duszpasterz miejsca osądza, czy w danej sytuacji istnieją warunki, aby akolita, jako szafarz nadzwyczajny, mógł pełnić swoją posługę wobec Eucharystii”²⁹.

W formacji alumnów należy zwrócić uwagę na odpowiedzialność związaną z wykonywaniem przez akolitów uprawnień dotyczących Eucharystii.

ZAKOŃCZENIE

Zgodnie z Konstytucją Soborową o liturgii świętej, każdy spełniający w niej swoją funkcję powinien czynić to, co do niego należy z natury rzeczy i na mocy przepisów liturgicznych. Każdy do swoich funkcji winien należycie się przygotować i starannie je wykonywać³⁰. Toteż lektorzy i akolici, czy to przygotowujący się do kapłaństwa, czy przyjmujący posługi na stałe mają dokładnie poznać swoje zadania, ich znaczenie i sens w życiu Kościoła oraz przepisy je normujące. Dokładne zapoznanie się z posługami ma za cel pilne ich wykonywanie w duchu wiary dla dobra wspólnoty Ludu Bożego.

Wydaje się, że warto by przemyśleć sprawę udzielania posługi akolitu na stałe mężczyznom świeckim w naszych polskich warunkach i odpowiedzieć na pytanie: czy wykonywane przez nich funkcje liturgiczne nie byłyby również u nas przydatne?

Kraków

KS. JAN DYDUCH

²⁹ „Notificationes”, 120 (1982) 213—214.

³⁰ Por. Konstytucja soborowa *Sacrosanctum Concilium*, n. 28—29.